

Ismeretlen Isten. Az athéniak tudták (hitték), hogy ilyen is van. Tiszteltek sok istent, „nagyon vallásosak” (görög: „nagyon démontisztelők”) voltak.

A bűneset után meghagyta Isten a felfelé nézés lehetőségét (27. v.; Róm 1,20): egy „Isten alakú űrt” hagyott bennünk. Amit mi kitalálunk: milyen(ek) lehet(nek) az isten(ek), az nem tölt be, nem elégít meg. Mégis vannak, akik megelégednek a világ által kínált „istenekkel”, vagy maguk akarnak istenek lenni.

Athénben voltak zsidók (17. v.) és (pogány) „istenfélők”. Nem Krisztus-hívők, de látszhatott rajtuk, hogy az ő Istenük „más” – valóban ismeretlen azoknak, akik eddig csak a láthatókból kiindulva próbáltak istent formálni (szobrok...).

Pál beszéde félbeszakított igehirdetés, mégis benne van a lényeg, ami megszólíthatja azokat, akik az ismeretlen, „más” istent tisztelik. Elmondja, hogy Isten valóban „más”, az ember még az Ő imádatának a módját sem képes megtalálni. Ezt kérdezi: „Mit cselekedjem, hogy üdvözljek?” Ezt ígéri: „Megtesszük mindazt, amit az Úr mondott”. De Isten „emberek kezeitől nem tiszteltetik”. Ő nem attól Isten, hogy mi megadunk neki mindent. Nincs szüksége arra, hogy mi adjunk neki valamit.

Isten a Teremtő, aki a maga számára teremtett minket. Úgy teremtett minket, hogy nekünk Ővele legyen „jó”, mi Őnála legyünk a helyünkön, ha Ő tölti be az „űrt”. Nekünk van szükségünk Őrá, nem neki ránk.

Az „ismeretlen Isten” nem akar ismeretlen maradni. Keres minket („nincs messze”) és akarja, hogy mi is keressük Őt. Megígérte: „keressetek és találtok”.

Isten megtérésre hív. Elnézte azt az időt, amikor tudatlanságunkban nem imádtuk Őt, nem is kerestük, hanem megelégedtünk más „istenekkel” – vagy éppen semmi reménységünk nem volt, csak itt a világban akartunk „talpon maradni”. Amikor magunkat tartottuk a legfontosabbnak, és ha hittünk is valamilyen „istenben”, az is csak üzlet volt: én adok neki valamit, ő pedig segítsen meg... Isten elnézte, de kihív ebből Önmagához, aki az életemet adta – az örök életemet is. Aki először ad, és aztán mindenhez, amit kér, megadja az erőt. Aki előbb szeretett...

Isten ítéletet tart, és ez az ítélet igazságos lesz. De ezt az ítéletet „egy férfi által” tartja: Fia által, aki meghalt értünk, aki ismeri a bűneinket és elszenvedte a büntetést; aki ismeri a gyengeségeinket, a kísértéseinket, és tud segíteni, ha kísértésbe esünk. Aki ismeri a talentumainkat is. Joga van ítéletet tartani: számonkérni azt, hogy éltem-e az Ő bocsánatával, áldozatával; hogy a kísértésben kértem-e az Ő segítségét; hogy amit adott, azzal Őt dicsőítettem-e.

Isten feltámasztotta Fiát, ezzel bizonyosságot tett róla: Jézus Krisztus az Ő Fia (Róm 1,4).

Az „Isten alakú űr” ma is megvan az emberekben. Ezt csak az igaz Isten töltheti be. A mai hamis isteneket is „kezeivel” (cselekedeteivel) tiszteli az ember. Pogány vallások, modern „én”-kultuszok mind valamilyen teljesítményt követelnek. „Keresztyén” vallásos igyekezet, „tegyünk minél több jót”, nem figyelünk arra, hogy Istentől van-e elkészítve; emberektől hálát, dicséretet várunk. – A mi Istenünk más, és erről nekünk kell bizonyosságot tennünk az életünkkel: annak is másnak kell lennie, mint ahogyan a világ él.

Ezt a más életet tanulnunk kell Istentől: elcsendesedésekben, közösségi alkalmakon, az ige tanulmányozásában. Kísértenek a leegyszerűsített látszólagos válaszok (amiket a gyakorlati keresztyénségre hivatkozva adnak).

Nemcsak tanulunk, hanem Krisztus jelenlétében maradunk. Ennek kell meglátszania a reakcióimon. A baj mindig velem kezdődik, amikor az adott helyzetemet a saját eszemmel, erőmmel, igazságérzetemmel stb. próbálom kézbe venni.

A fogadtatás: bolondságnak tartják, különösen a feltámadást. „Akit egy isten támogat, az nem halhat meg” – így gondolkodnak. A világ számára az evangélium botrány, mert az ember büszke: nem akarja hallani, hogy bűnös, hogy Isten ítél, és hogy Őrá szorulunk. Ezért bolondsággá teszi: „tudományosan” tagadja Istent is, a bűnt is. Megtérés helyett legfeljebb saját „életmódváltási” módszereket hirdet.

A világ ma is tele van bálványokkal, de Isten ma is keresi az embert, hogy hívja ebből. Ezért küld oda minket is az emberekhez, akik nem ismerik Őt. Minket sem hallgatnak végig, a mi beszédünket is botránynak vagy bolondságnak tartják. De mi arról a Krisztusról beszélünk, aki minket is megmentett, és ezért vagyunk bizonyosak – nemcsak abban, hogy Ő él, hanem hogy Ő ma is keresi az embert, és ezt az evangélium hirdetésével teszi – és akik meghallották, élni fognak (Jn 5,25).

„Ne félj, hanem szólj, és ne hallgass: mert én veled vagyok, és senki sem fog rád támadni és ártani neked, mert nekem sok népem van ebben a városban.”

ApCsel 18,9b–10